

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 6. Sextum Præmium Virtutis. Amicitia Cum Bonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

deat, & eorum admiratione obstupescat) hæc gaudia naturaliter injiciat: vir bonus enim aliud agens, sæpe tamen incidit, & quodammodo volens ac nolens cogitur agnoscere Præmia sua: his autem agnitis incredibilem concipit lætitiã, atque animi exultationem.

§. 6. Sextum Præmium Virtutis.

AMICITIA CUM BONIS:

Inter Bonos eosque solos proprie consistit Amicitia: soli enim hi inter se simillimi sunt: (similitudo autem Amicitia conciliatrix) soli idem volunt atque idem nolunt: boni enim omnes, non aliud volunt, quam obedire Rationi; hæc animi sui sententia, & intentione cujusque sortis, conditionis, generis, nationis sexus & ætatis sunt, omnes tamen inter se simillimi sunt: voluntas enim (ut Tract. 3. satis patuit) penes finem, quem sibi præstitutum habet, æstimari debet; finis autem omnibus bonis idem est, etiamsi Medii aliquando inter se non conveniant, quod equidem nihil facit ad discordiam voluntatis; cum voluntas non mediorum, sed finis sit: ut convenire eos facile intelligamus.

§

mus

mus, quorum alter minis, alter promissis idem extorquere à nobis conantur. Licet enim Media dissimillima sint (minæ & promissa) finis tamen idem est utrique. Sic ergo etiam boni dissimillimis Mediis in eundem tamen finem tendentes, ipsi voluntatis suæ consensu quam simillimi sunt.

Mali vero omnes sunt dissimillimi: omnes enim alia volunt, nam quisque se vult; & licet subinde videantur idem velle, hoc tamen tamdiu tantum obtinet, quamdiu mentem cogitationemque reflectimus ad Media, in quibus subinde conspirant: sed hoc non est proprie conspirare, cum voluntas Mediis non adhæreat, sed ea perlabatur tantum & transmittat, ut fini se suo affigat. Igitur cum mentem reflectimus ad finem, qui proprie voluntatis & adhæSIONIS objectum est, clarissime patebit eos non nisi diversa velle: V. G. plures avari, item avari & gloriosi, conspirant in exstruenda & adornanda eadem navi vel etiam classe, quæ in Indiam solvat, quia hæc seu navis seu classis Medium est idoneum ad fines, quos quisque diversos sibi præstitutos habet (alius enim commodum & lucrum suum, alius denique gloriam suam captat) dissentiunt igitur in finibus, qui in Mediis conveniunt: se contempla-

templatur unusquisque, & sui gratia agit quicquid agit: igitur absolute dissentiunt: nam in Mediis consentire vel dissentire, tantum secundum quid consentire vel dissentire est: ex fine vero desumitur absolutus animorum consensus vel dissensus.

Mali igitur per se dissimiles sunt (id est in fine) per accidens aliquando dissimiles sunt (id est) in Mediis contra vero boni omnes per se similes sunt: subinde vero per accidens tantum dissimiles: dissentiunt enim aliquando in Mediis, conveniunt semper in fine; alius enim forte Philosophatur, alius meret stipendia, alius mercaturam exercet, alius agrum colit, alius laborandum, alius feriandum censet subinde, alius edendum, cum alius cibo abstinendum putat: omnes tamen in eo conveniunt, Deo scil. & Rationi ut obediatur: imo subinde contradicunt boni inter se, & adversarum inter se partium ac factionum esse videntur, eo quod alter eorum laboret ignorantiam invincibili, aut laborent in æquivoco, aut alio quovis modo se mutuo non bene intelligant sine suâ culpâ; etiam tum tamen idem constantissime volunt atque nolunt, si animi sententia & propositum, si finem, si voluntatis iudicium spectes.

Cum igitur Amicitia radicalis inter homines non sit aliud, quam consensio animorum (nam idem velle, atque idem nolle, ea demum perfecta Amicitia est inquit Tullius) necessum bonos omnes & solos amicos esse. Nisi vero hæc sit radix Amicitiae: surculus tamen, qui ex illa radice nascitur, est amor mutuus: hic etiam est inter bonos, & quidem essentialiter, ita ut boni esse non possint, qui inter se non ament: alius enim summopere vult, quod alii summe bonum est, nam probus vir vult Deo & Rationi obedientiam præstari, hoc unum vult: sed etiam hoc unum atque unicum, alterius summum bonum est, ut qui etiam nihil aliud desideret, quam ut Deo atque Rationi mos geratur; utrisque igitur id unum atque solum summa votorum est: probi ergo sibi mutuo summum bonum, seu id, quod ardentissime desiderant, mutuis & ardentissimis votis optant atque volunt: hoc vero, quid est aliud, quam inter se summopere bene velle, quam inter se ardentissime amare? Notandum enim est, bonos non tantum à se obedientiam præstari velle Deo & Rationi, sed etiam quantum illis incumbit & datum est, ab aliis præstari id volunt, & ab aliis tam bene, & perfecte, quam à se. Cum enim

enim humiles sint, se & sua bona non curant: ideoque nec Virtutem ipsam curant & æstimant (quod profundissime ignorarunt veteres) quatenus ipsorum, qui eam possident, quoddam bonum est, quod satis intelligi potest ex dictatis nostris, præsertim ubi de intemperantiâ circa ultimam classem rerum secundarum versante, actum est: tantum igitur bonum Deo & Rationi obedientiam præstari, sive à se, sive ab aliis, quantum est in se, & quantum sibi incumbit. Est etiam amor quidam mutuus accidentalis tantum inter bonos, qui consistit in Præmiis accidentalibus Virtutis, quæ sibi mutuo probi deferunt: estque hæc Amicitia, sicut accidentalis est, ita etiam accidentale Præmium Virtutis, de quo jam agendum est.

§. 7. Septimum Præmium Virtutis.

ACCIDENTALE PRÆMIUM.

Hoc non est aliud, quam actus dignitatis istius, de quâ §. 5. supra: & sicut dignitas illa multiplex est, quæ Virtutem essentialiter comitatur, sic & actus, qui dignitati illi accidentaliter adhæret, multiplex etiam est, nempe amari, honorari, lauda-